

coses, tindrà a Catalunya molts menys funcionaris que en l'actualitat, i àdhuc és de suposar que els que hagi de tenir-hi procurarà, per raons de convivència i respecte, que siguin fills de la terra o, si més no, que coneguin i parlin la seva llengua, la qual, per tant, i amb més raó, serà coneguda i estimada per llurs fills. - *Sisè*: L'ensenyament en les nostres escoles es donarà en català, i els oriunds d'altres contrades que pretinguin rebre'l en la nadiua, aprendran també, en aquestes escoles, o en les que per a ells es creïn, el català, com una de les disciplines. Així, els que vulguin fer estudis universitaris dominaran perfectament la llengua catalana. - *Setè*: Si a tots els que han tingut de fer llargs sojorns a Catalunya, i sobretot romandre-hi definitivament, els ha pervingut tostemps una gran utilitat de familiaritzar-se amb la parla d'aquesta terra (a molts el seu coneixement els ha estat indispensable), d'ara endavant el domini del nostre verb els serà, ensems, més fàcil i més necessari i incentiu, per tant, per al seu estudi. En aquest cas es troben, entre tants d'altres, els metges, farmacèutics, enginyers, advocats, arquitectes, etc., etc. Quin és el metge no català que, exercint ací, no domini l'idioma de la majoria dels seus clients? El sentiment d'humanitat, la conveniència pròpia i la necessitat essencial de comunicar-se amb el client, més que estimular-l'hi, li obliga. - *Vuitè*: És possible que entre els estudiants no catalans n'hi hagi algun que hagi vingut a residir a la nostra ciutat amb l'exclusiu objecte de cursar-hi els estudis. És evident que, per a aquests, el nostre idioma fóra un obstacle. Pensem, però, que ultra ésser el seu nombre escassíssim (cal descomptar els catalans de València i Balears), vénen a Barcelona, no pel prestigi de la seva Universitat, sinó per l'atracció i renom de la nostra urbs. I no caldria ni aduir aquestes raons per a estimar justament el cas com absolutament intranscendent. A ells els resten obertes les altres Universitats; a nosaltres l'esperança que, amb la integració de la Universitat de Catalunya a la seva normalitat idiomàtica, acreixi el seu prestigi fins a fer-se albiradora de tots els pobles i digna d'universal respecte. Ens interessa que qui s'acosti a la nostra Universitat ho faci més que empès per l'avinentsa de conèixer-ne la llengua, atret per l'aurèola d'autèntica fama que envolti el seu nom.

Després de tot el que queda exposat, hom pot

demanar-se: Quin serà (o hauria d'ésser), dintre poquíssims anys, el nombre d'escolars, a Catalunya, impossibilitats de cursar els estudis universitaris en llengua catalana, pel fet de no posseir-la? Pràcticament, cap. I si algun es trobés en aquest cas, i no volgués adaptar-se a l'organització que Catalunya, en exercici d'un dret que li fos reconegut, i obeïnt l'imperatiu de la seva espiritualitat, hagués volgut donar-se, podria acollir-se a una Universitat no catalana. Tanmateix, tostemps han sigut i seran innúmers i arreu els casos d'individus que, per a fer el segon ensenyament i el superior, han hagut o hauran d'allunyar-se del lloc de residència dels pares.

Altrament, no cal oblidar que un factor de tanta importància com el llibre, podrà, l'estudiant castellà (com el que no ho sigui), escollir-lo entre els escrits en el seu idioma natural, en el qual, és obvi anotar-ho, tindrà absoluta llibertat d'expressió, oral i escrita.

Comptem, també, que la compenetració i afecte entre professor i estudiants, i la camaraderia entre condeixebles, facilita extraordinàriament la resolució de dificultats que resten després d'explicacions parcialment incompreses, i que podrien ampliar-se o completar-se en castellà, per als escolars d'aquesta llengua. En fi, per al cas, possible encara que problemàtic (en un futur pròxim), d'haver-hi cursant, una o més assignatures, nombre apreciable d'alumnes impossibilitats de seguir les explicacions en català, podria, un professor auxiliar, repetir-les en llengua castellana.

El que importa és que l'ànima de la Universitat sigui catalana; el que ens interessa és que la primàcia, dintre d'ella, sigui per al nostre verb.

Dualitat universitària

S'ha parlat de sostenir, ultra la nostra, catalana, una Universitat castellana. Prescindirem de consideracions d'ordre econòmic, i que en un país de tan misèrioses dotacions culturals el que cal, no és fragmentar-les més, multiplicant les grans institucions, sinó reduir el nombre d'aquestes per a millor dotar-les. Examinarem la idea en ella mateixa, en la seva finalitat. I sota aquest punt de vista hem de declarar que la conceptuem rebutjable. Imaginem-nos enfrontades o aparellades les dues Universitats, catalana i castellana. Què pot esdevenir?

a) Que cada una es nodreixi exclusivament amb